

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: woensdag 3 maart 2010 12:26
Aan: Heijman, Henk
Onderwerp: FW: [REDACTED]
Opvolgingsmarkering: Opvolgen
Markeringsstatus: Groen
Bijlagen: Presentatie Uitslag Verbeterd Papier stemmen.ppt

Van: [REDACTED] [mailto:[REDACTED]@nedap.com]
Verzonden: dinsdag 2 maart 2010 9:00
Aan: [REDACTED]
Onderwerp:

[REDACTED]

Dit is het voorbeeld van Doetinchem.

Ik bel je zodat we aan de hand van deze voorbeeld kunnen afstemmen wat wenselijk voor Oost Gelre is.

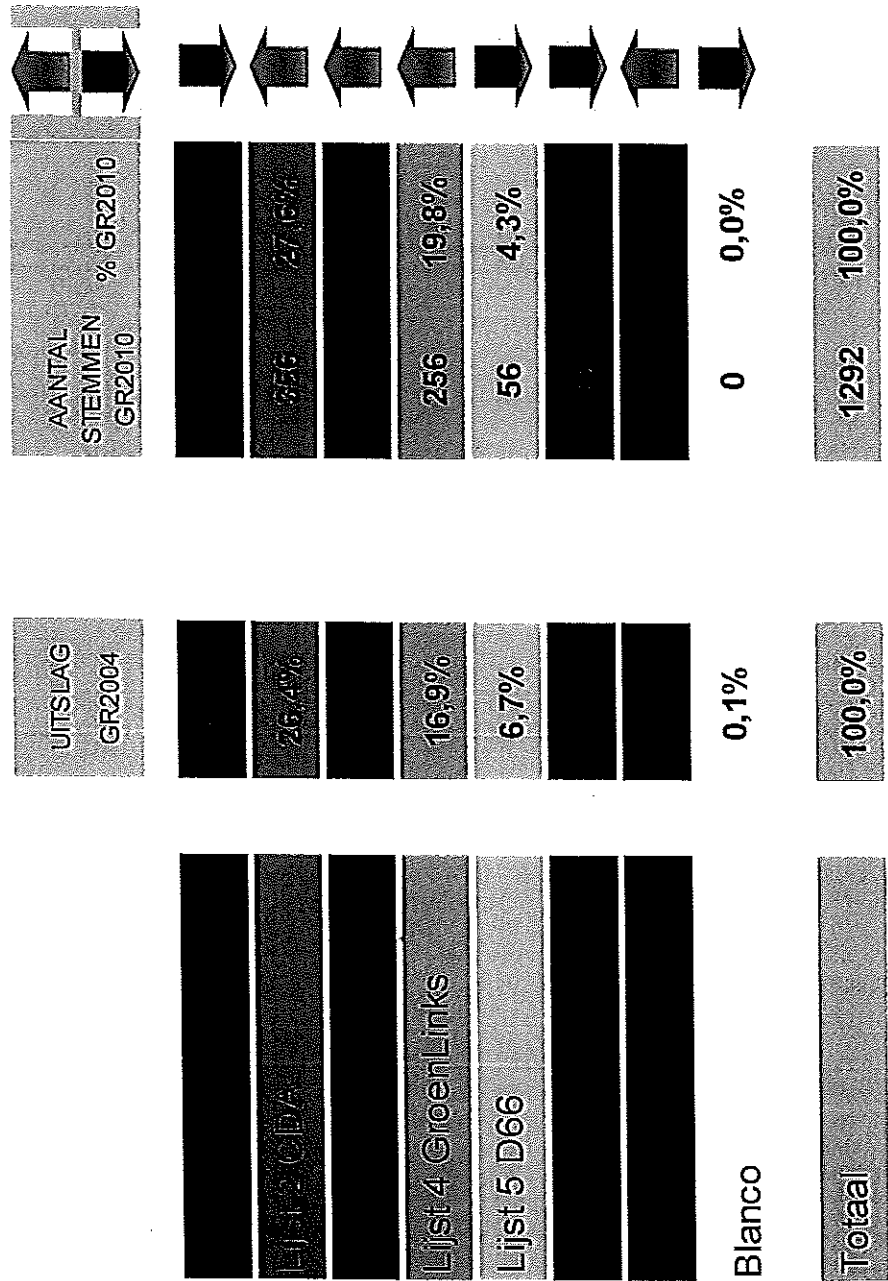
Mvg

[REDACTED]
Nedap Election Systems
N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek 'Nedap'
tel +31(0) 544 471 [REDACTED]
cell +31(0) 613 [REDACTED]
email [REDACTED]@nedap.com

RESULTATEN VERBETERD PAPIERSTEMMEN

Gemeenteraadsverkiezingen 3 maart 2010.

Locatie: Het Gemeentehuis, Doetinchem

Let op: Dit is een peiling en niet de officiële verkiezingsuitslag

[REDACTED]
Van: [REDACTED] [REDACTED]@nedap.com]

Verzonden: vrijdag 5 maart 2010 18:04

Aan: Herman Kaiser; Heijman, Henk

CC: [REDACTED]

Onderwerp: Experiment verbeterd papierstemmen 3 maart 2010

Geachte burgemeesters,

Ik hoop en vertrouw erop dat het verloop en het resultaat van het experiment Verbeterd papierstemmen zoals het 3 maart in uw gemeenten heeft plaatsgevonden aan uw verwachtingen heeft kunnen tegemoetkomen.

Voor Nedap heeft het experiment niet alleen een waardevolle feedback opgeleverd over de bruikbaarheid van het ontwerp van het systeem voor Verbeterd papierstemmen. De overweldigende positieve reacties van de burgers die met het experiment hebben meegedaan hebben ons een enorme stimulans en steun gegeven om het systeem verder te perfectioneren, teneinde het definitief geschikt te maken voor inzet bij echte verkiezingen in Nederland en het buitenland waar we eveneens tekenen voor interesse voor het systeem mogen waarnemen.

Ik hoop dat het succesvolle verloop van het experiment, de positieve reacties van burgers en de brede media aandacht zal leiden tot een verdere constructief vervolg.

Mocht, ondanks dat wij ons uiterste best hebben gedaan om het systeem voor verbeterd papierstemmen te laten voldoen aan alle aanbevelingen van de commissie Korthals Altes en ondanks dat het experiment succesvol is verlopen, er aanvullende inzichten en eisen vanuit de optiek van zowel de gemeentelijke- als de rijksoverheid ontstaan dan vernemen wij dat graag.

Met de kennis en ervaring van stemsystemen die ons ter beschikking staat en binnen de kaders van onze rol als private onderneming, is Nedap immer bereid om een eventuele verdere vervolg te faciliteren.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Nedap Election Systems
N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek 'Nedap'
tel +31(0) 544 471 [REDACTED]
cell +31(0) 613 [REDACTED]
email [REDACTED]@nedap.com

[REDACTED]
Van: [REDACTED] [REDACTED]@doetinchem.nl]

Verzonden: donderdag 11 maart 2010 10:56

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: Interview Netwerk

Dag [REDACTED],

Zou je mij een update kunnen geven, zodra Netwerk bij jullie op het gemeentehuis is geweest? Dan kan ik dit kort doorgeven aan burgemeester Kaiser. Hij is niet in huis en kan Netwerk dus niet te woord staan, maar hij gaf mij net wel aan dat we in ieder geval moeten voorkomen dat wij als gemeenten gekoppeld worden aan de Nedap (alsof wij dit voor hen doen). Maar dat komt ongetwijfeld goed. Ik ben benieuwd hoe het verloopt en hoor het graag.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Gemeente Doetinchem
Team Communicatie
(0314) 377 [REDACTED]
[REDACTED]@doetinchem.nl
www.doetinchem.nl

[REDACTED]

Van: Heijman, Henk

Verzonden: vrijdag 12 maart 2010 12:49

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: FW: SPAM: SPAM: T.a.v. burgemeester Heijman; suggestie stemcomputer

[REDACTED], wil jij deze mogelijke oplossing doormailen naar [REDACTED]?

Van: [REDACTED] Namens Algemeen: Info / Gemeente

Verzonden: vrijdag 12 maart 2010 9:13

Aan: Heijman, Henk

Onderwerp: FW: SPAM: SPAM: T.a.v. burgemeester Heijman; suggestie stemcomputer

---

Van: [REDACTED] [mailto:[REDACTED]@planet.nl]

Verzonden: vrijdag 12 maart 2010 0:45

Aan: Algemeen: Info / Gemeente

Onderwerp: SPAM: SPAM: T.a.v. burgemeester Heijman; suggestie stemcomputer

Geachte burgemeester,

In de Netwerk-uitzending werd de vraag opgeworpen hoe men wist of de barcode op het stembriefje wel de kandidaat herbergde die het zou moeten. Het antwoord is echter simpel: na de verkiezingen worden ad random een statistisch representatief aantal stembriefjes uit de bussen gehaald en manueel nogmaals gescand. Als de barcodes overeenkomen met de namen op de briefjes wordt de uitslag definitief. Zo niet, dan worden de briefjes met de hand opnieuw opgeteld.

Dat lijkt me het probleem oplossen. Wel zou ik echter adviseren om de stembussen niet transparant te maken. Stemmen moet immers volledige anoniem kunnen gebeuren.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Conijn Consultancy
Vrijzicht 66
1068 CE Amsterdam
Tel.: 06-[REDACTED]
E-mail 1: [REDACTED]@planet.nl

[REDACTED]

Van: [REDACTED] [REDACTED]@bz.vlaanderen.be]

Verzonden: dinsdag 16 maart 2010 9:28

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: RE: stemcomputers - vraag evaluatie vanwege Belgische en Vlaamse overheid

Mijnheer [REDACTED]

Hartelijk dank voor het antwoord. Wij gaan de verdere ontwikkeling van onze overheidsopdracht afwachten. Einde maart zouden we moeten beslissen welk bedrijf een prototype mag aanbieden. Als dat Nedap wordt, sluit ik zeker niet uit dat we nog contact met u opnemen.

Collegiale groeten,

---

adviseur verkiezingen & ICT
Agentschap voor Binnenlands Bestuur
Vlaamse Overheid
02 553 [REDACTED] 0499 [REDACTED]

Van: [REDACTED] [mailto:[REDACTED]@oostgelre.nl]

Verzonden: maandag 15 maart 2010 16:27

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: RE: stemcomputers - vraag evaluatie vanwege Belgische en Vlaamse overheid

Beste heer [REDACTED],

Wij hebben 3 maart het experiment gedaan met de nieuwe stemmachine van de Nedap. Dat heeft veel landelijke belangstelling gehad van de media. Zowel in de gemeente Doetinchem als in de gemeente Oost Gelre heeft één stemmachine gestaan. Het experiment is wat ons betreft uitstekend verlopen. Bijna alle stemmers waren, nadat ze officieel met het rode potlood gestemd hadden, graag bereid ook op de stemmachine hun stem uit te brengen. Dat verliep probleemloos en de reacties waren positief. Het gebruik van de stemmachine en de enveloppe leverde geen enkel probleem op. Ook het registreren en tellen van de envelopjes met barcode verliep de hele dag door foutloos.

In Doetinchem (veruit het grootste stembureau) is na afloop door ambtenaren ook nog een handmatige telling gedaan van de envelopjes. Het bleek dat deze handmatige telling één op één overeenkwam met de elektronische telling door de stembus. Ook in die zin bleek de stemmachine betrouwbaar.

Na afloop van de verkiezingen kwamen veel burgemeesters met een reactie dat ze ook graag terug willen naar een vorm van elektronisch stemmen. Als gemeenten in de Achterhoek blijven wij ons hier sterk voor maken, met de apparatuur van de Nedap als voorbeeld.

Van het gebruik van de stemmachines tijdens de verkiezing is geen officieel evaluatierapport opgemaakt. Veel meer dan deze bevindingen kan ik u dan ook niet overleggen. Het was vooral bedoeld als actie om het elektronisch stemmen op de landelijke agenda te houden.

Uiteraard zijn wij graag bereid verder met u te praten over onze ervaringen. Mijn burgemeester Henk Heijman zou het ook erg leuk vinden u op een geschikt moment te ontvangen in de gemeente Oost Gelre, met dit onderwerp als aanleiding.

Met vriendelijke groeten,

29-3-2010

[REDACTED]
Communicatieadviseur
Afdeling Bestuur en Beleid
bezoekadres: Varsseveldseweg 2
7131 BJ Lichtenvoorde
postbus-adres: Postbus 17
7130 AA Lichtenvoorde
telefoon (doorkies): (0544) 39 3 [REDACTED] / 06 - [REDACTED]
fax: (0544) 37 29 69
e-mail: [REDACTED]@oostgelre.nl
internet: www.oostgelre.nl

Van: [REDACTED] [mailto:[REDACTED]@bz.vlaanderen.be]

Verzonden: donderdag 4 maart 2010 12:51

Aan: Algemeen: Info / Gemeente; gemeente@doetinchem.nl

Onderwerp: stemcomputers - vraag evaluatie vanwege Belgische en Vlaamse overheid

Beste,

Ik heb in de pers vernomen dat de gemeenten Doetinchem en Oost-Gelre een experiment gedaan hebben met de nieuwe stemcomputer van Nedap. Zowel de Belgische federale overheid als de Vlaamse overheid hebben op dit moment (samen) een overheidsopdracht lopen voor de ontwikkeling / aankoop van nieuwe stemcomputers. Het bedrijf Nedap is hierbij, samen met 4 andere bedrijven, betrokken.

U kan zich voorstellen dat wij bijzonder geïnteresseerd zijn in de evaluatie van het "experiment". Voor zover ik het kan beoordelen, gaat het immers om hetzelfde stelsysteem.

Bestaat de mogelijkheid dat wij hiervan op de hoogte gebracht worden? Het gaat ons zowel om praktische bruikbaarheid, zoals eventuele problemen met de enveloppe waarin het "stembiljet" moet gestopt worden, de uitlezing van de barcode door de stembus, enz., als over de juistheid van het resultaat. Ik neem aan dat er een manuele hertelling komt om de uitslag te vergelijken.

Alvast bedankt.

Groeten

[REDACTED]
projectleider gemeenteraadsverkiezingen
Vlaamse overheid

[REDACTED]
Verkiezingen & ICT
Agentschap voor Binnenlands Bestuur
Vlaamse Overheid
02 553 [REDACTED] 0499 [REDACTED]

DISCLAIMER:

De informatie verzonden in dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is niet toegestaan. De gemeente Oost Gelre kan niet garanderen dat per e-mail verzonden of ontvangen post niet is veranderd door derden. E-mail wordt daarom door de gemeente Oost Gelre niet gebruikt voor het aangaan van verplichtingen of rechtsbetrekkingen.

Uitslag Verbeterd papierstemmen Oost Gelre
Gemeenteraadsverkiezingen 3 maart 2010
 Locatie: Het raadhuis, Groenlo

UITSLAG	AANTAL	%
GR2004	STEMMEN	GR2010
	GR2010	

Lijst 1	CDA	41,5%	0	#DIV/0!	
Lijst 2	VVD	20,5%	0	#DIV/0!	
Lijst 3	OOG	17,6%	0	#DIV/0!	
Lijst 4	PvdA	15,8%	0	#DIV/0!	
Lijst 5	GGP/D66	4,6%	0	#DIV/0!	
Blanco		0,0%	0	#DIV/0!	
Totalen		100,0%	0	#DIV/0!	

Let op: Dit is een peiling en niet de officiële verkiezingsuitslag

RESULTATEN VERBETERD PAPIERSTEMMEN

Gemeenteraadsverkiezingen 3 maart 2010

Locatie: Het Gemeentehuis, Doetinchem

	UITSLAG GR2004	AANTAL STEMMEN GR2010	% GR2010	
Lijst 1 PvdA	27,4%	256	19,8%	↓
Lijst 2 CDA	26,4%	356	27,6%	↑
Lijst 3 VVD	17,9%	256	19,8%	↑
Lijst 4 GroenLinks	16,9%	256	19,8%	↑
Lijst 5 D66	6,7%	56	4,3%	↓
Lijst 6 SGP/OU	4,6%	56	4,3%	↓
Blanco	0,1%	0	0,0%	↓
Totaal	100,0%	1292	100,0%	

Let op: Dit is een peiling en niet de officiële verkiezingsuitslag

[REDACTED]

Van: [REDACTED] [mailto:[REDACTED]@doetinchem.nl]
Verzonden: dinsdag 23 februari 2010 14:43
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Persbericht definitief

Dag [REDACTED],

Ik zal dit inderdaad alvast opnemen. Dan kunnen ze hun planningen hier vast op afstellen. In de persuitnodiging geven we dan de toelichting op het programma.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Gemeente Doetinchem
Team Communicatie
(0314) 377 [REDACTED]
[REDACTED]@doetinchem.nl
www.doetinchem.nl

Van: [REDACTED] [mailto:[REDACTED]@oostgelre.nl]
Verzonden: dinsdag 23 februari 2010 13:59
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Persbericht definitief

Hoi [REDACTED], prima zo, mis alleen een quotje openen teken in het eerste quotje van Herman Kaiser.

Nog even een vraagje. Neem je in de aanbieding van het persbericht aan de pers al in de tekst mee dat we 3 maart 's morgens om 09.00 uur in Groenlo zijn? Misschien wel goed om dat nu al aan te geven. De media is er al druk mee en het Algemeen Dagblad heeft ook al een verhaal over dit onderwerp.

Groeten, [REDACTED].

[REDACTED]

Communicatieadviseur
Afdeling Bestuur en Beleid
bezoekadres: Varsveldseweg 2
7131 BJ Lichtenvoorde
postbus-adres: Postbus 17
7130 AA Lichtenvoorde
telefoon (doorkies): (0544) 39 3 [REDACTED] / 06 - [REDACTED]
fax: (0544) 37 29 69
e-mail: [REDACTED]@oostgelre.nl
internet: www.oostgelre.nl

Van: [REDACTED] [mailto:[REDACTED]@doetinchem.nl]
Verzonden: dinsdag 23 februari 2010 13:42
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Persbericht definitief

Dag [REDACTED],

29-3-2010

Bij deze het aangepaste bericht.

Als jij je kunt vinden in de toevoegingen dan is dit bij deze het definitieve bericht dat vandaag de deur uit kan. Laat je me het nog even weten, dan verzorg ik de versturing daarna.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Gemeente Doetinchem

Team Communicatie

(0314) 377 [REDACTED]

[REDACTED]@doetinchem.nl

www.doetinchem.nl

DISCLAIMER:

De informatie verzonden in dit e-mail bericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is niet toegestaan. De gemeente Oost Gelre kan niet garanderen dat per e-mail verzonden of ontvangen post niet is veranderd door derden. E-mail wordt daarom door de gemeente Oost Gelre niet gebruikt voor het aangaan van verplichtingen of rechtsbetrekkingen.

[REDACTED]

Van: Communicatie [communicatie@doetinchem.nl]
Verzonden: dinsdag 23 februari 2010 15:16
Aan: Communicatie
Onderwerp: Persbericht: Parallel verkiezing in Doetinchem en Oost Gelre metverbeterd papier stemmen
Bijlagen: 2010-02-23 Parallel verkiezing in Doetinchem en Oost Gelre met Verbeterd papier stemmen.doc

Beste redactie,

Bij deze stuur ik u een gezamenlijk persbericht van de gemeenten Doetinchem en Oost Gelre, over de Parallel verkiezing die beide gemeenten op 3 maart houden met het verbeterd papier stemmen van de Nedap.

Tevens wil ik u vast attenderen op de Kick off van de in gebruikname van het verbeterd papier stemmen, door burgemeester Kaiser van Doetinchem en burgemeester Heijman van Oost Gelre. Dit moment vindt plaats op 3 maart a.s. om 9.00 uur in de hal van het stadhuis van Groenlo. U ontvangt van ons nog een persuitnodiging met nadere informatie.

Vragen over de inhoud van dit persbericht kunt u stellen aan de afdelingen communicatie van Doetinchem, [REDACTED] tel. (0314) 377 [REDACTED] of Oost Gelre, [REDACTED] tel. (0544) - 39 3[REDACTED].

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Gemeente Doetinchem
Team Communicatie
(0314) 377 [REDACTED]
[REDACTED]@doetinchem.nl
www.doetinchem.nl